

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи

Затверджено

На засіданні кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол №1 від 28 серпня 2020 р.)

Завідувач кафедри проф. Островська К.О.

**Силабус з навчальної дисципліни «Психологія вищої школи»,
що викладається в межах ОПП Соціально-психологічна реабілітація другого (магістерського)
рівня вищої освіти для здобувачів з спеціальності 231 Соціальна робота**

Львів 2020 р.

Назва дисципліни	Психологія вищої школи
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота, 231 Соціальна робота
Викладач (-і)	Субашкевич Ірина Романівна, кандидат психологічних, доцент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи.
Контактна інформація викладача	ел. пошта: iryna.subashkevych@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Вівторок 13.30-14.50 – по чисельнику (кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7) П'ятниця 16.35-17.55 – по чисельнику (кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7)
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/psykholohiia-vyshchoi-shkoly-231-sotsial-na-robota-mahistr-denna-forma
Інформація про дисципліну	Курс «Психологія вищої школи» призначено для магістрів першого року денної та заочної форми навчання. Психологія вищої школи вивчає закономірності функціонування психіки студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності та специфіку науково-педагогічної діяльності викладача, а також соціально-психологічні особливості професійно-педагогічного спілкування та взаємин викладачів і студентів.

Коротка анотація дисципліни	<p>Дисципліна «Психологія вищої школи» є нормативною дисципліною з спеціальності <u>231 Соціальна робота</u> для освітньої програми Соціально-психологічна реабілітація , яка викладається в <u>1</u> семестрі в обсязі <u>3</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p>
Мета та цілі дисципліни	<p>Мета курсу: забезпечити професійну компетентність соціальних працівників (магістрів) з основ психології вищої школи, психологічних особливостей діяльності студентів і викладачів в умовах освітнього процесу закладу вищої освіти.</p>
Література для вивчення дисципліни	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Барановська Л. В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посібн. / Л. В. Барановська. – К. : НАУ, 2015. – 240 с. 2. Галузинський В.М., Євтух М.В. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні. / В.М.Галузинський, М.В. Євтух–К.: ННТЛ, 2010. 3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. – К.: Каравела, 2008. – 352 с. 4. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи:Практикум: Навч. посіб. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко– К.:Каравела, 2008.- 336 с. <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Городиська В., Пантюк М., Міляєва В. Педагогіка та психологія вищої школи : тексти лекцій. – Дрогобич : Редакційновидавничий відділ ДДПУ, 2014. – с. 6. Карамушка Л.М. Психологія освітнього менеджменту : навчальний посібник / Людмила Миколаївна Карамушка. – К. : Либідь, 2004. – 424 с. 7. Карамушка Л.М. Тренінг «Психологічні основи управління змінами в освітніх організаціях» / Л.М. Карамушка // Актуальні проблеми психології: Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія / за ред. С.Д. Максименка, Л.М. Карамушки. – К. : Науковий світ, 2007. – Т. І. – Ч. 19. – С. 3-7. 8. Національна доктрина розвитку освіти у ХХІ столітті http://univd.edu.ua/index.php?id=99&lan=ukr 9. Національна доповідь щодо вступу України в Болонський процес. – К. : МОН України, 2005. – 31 с. 10. Чернілевський Д.В. Педагогіка та психологія вищої школи : навч. посіб. / Д.В. Чернілевський, М.І. Томчук. – Вінниця : Вінницький соціально-економічний ін-т ун-ту Україна, 2006. – 402 с. <p>Інтернет-ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://psylib.ukrweb.net/books/beloo01/index.htm 2. http://www.bookzone.com.ua/books/psychology/ 3. Велика бібліотека навчально-методичної літератури. http://metodportal.net 4. 3.Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського. http://www.library.edu-ua.net 5. 4.Електронна бібліотека. http://el-biblioteka.at.ua 6. 5.Електронна бібліотека. http://books.tr200.net

	<p>7. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) http://www.nbu.gov.ua/portal</p> <p>8. Наукова періодика України (журнали та збірники наукових праць). http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc%5FGum/Vlush</p> <p>9. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. http://www.nbu.gov.ua</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи (для студентів денної форми навчання)</p> <p>12 годин аудиторних занять. З них 6 годин лекцій, 4 годин практичних занять та 80 годин самостійної роботи (для студентів заочної форми навчання)</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p><i>Програмні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. • ЗК 2. Здатність розробляти і управляти проектами. • ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. • ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. • ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. • ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. • ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). • ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії. • ЗК 10. Здатність працювати в команді. • ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи. • ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи. • ФК 6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг. • ФК 7. Здатність до професійної рефлексії. • ФК 8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.

- ФК 9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.
- ФК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.
- ФК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.
- ФК 13. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.
- ФК 14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.
- ФК 15. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.
- ФК 16. Здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.

Програмні результати навчання (Р):

- ПРН 1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- ПРН 2. Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження.
- ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.
- ПРН 5. Збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних.
- ПРН 6. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.
- ПРН 13. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.
- ПРН 18. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи. Додатково для освітньо-професійних програм:
- ПРН 20. Упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.

Після завершення курсу студент повинен:

знати:

- понятійний апарат цієї галузі науки;
- механізми функціонування психіки людини;
- вміти визначати певні психічні явища та опанувати систему психологічних та педагогічних знань, які породжуються умовами освітнього простору ЗВО.

вміти:

	<ul style="list-style-type: none"> • інтегрувати набуті знання з метою кращого розуміння особистості; • визначати певні характеристики і типи психічних явищ; пов'язувати їх між собою у роботі цілісного психічного механізму; • характеризувати певні прояви поведінки та діяльності людини за типовими особливостями; • удосконалювати навички самостійної навчальної роботи; на основі самопізнання формувати власний стиль науково-педагогічної діяльності та професійного спілкування.
Ключові слова	Психологія, професійна спрямованість, професійна соціалізація, професійна ідентичність, навчально-професійна діяльність, Я-концепція студента, професійно-педагогічне спілкування, студентська академічна група, професіоналізм, адаптація, професійна готовність.
Формат курсу	Очний, заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Психологія», «Педагогіка», «Філософія».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), виконання індивідуальних завдань, проектів.
Необхідні обладнання	Мультимедійний проектор, фліпчарт, маркери.

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Семінарські заняття: (60 балів) - 4 семінари по 15 балів. Практичні заняття (20 балів) – 2 по 10 балів. МКР – 20 балів
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні напрями реформування вищої освіти та науки у XXI столітті. 2. Предмет і основні категорії психології вищої школи як нової галузі психологічної науки. 3. Завдання психології вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні. 4. Типологічні особливості сучасних студентів. 5. Спрямованість особистості студента (викладача) та результативність навчального процесу. 6. Психологічні особливості студентської групи та її структура. 7. Розвиток студентської групи, характеристика студентського колективу. 8. Вплив темпераменту на пізнавальні здатності студента. 9. Загальні та спеціальні здібності та їхній розвиток в процесі одержання вищої освіти. 10. Характеристика педагогічного спілкування як форми педагогічної взаємодії. 11. Вплив особистості викладача на навчально-виховний процес у вищій школі. 12. Сприймання навчального матеріалу студентами. 13. Закономірності запам'ятовування, збереження, відтворення. 14. Забування та боротьба з ним. 15. Вплив інтерактивного навчання на особистісну, пізнавальну та емоційну сферу особистості студента.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1, 2	<p>Тема 1. Психологія вищої школи, її предмет, завдання та методи</p> <p>Криза освіти. Основні напрями реформування вищої освіти та науки у XXI столітті. Предмет і основні категорії психології вищої школи як нової галузі психологічної науки. Завдання психології вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні. Зв'язок психології вищої школи з іншими науками. Методологія і принципи психологічного дослідження. Класифікація методів збору та інтерпретації емпіричних психологічних фактів. Поняття про методикау психологічного дослідження.</p>	Лекція, 4 год.	4, 8, 9	Опрацювати матеріали лекції	1, 2 тиждень
3,4	<p>Тема 2. Загальна психологічна характеристика студентського віку</p>	Семінарське заняття, 4 год. обговорення.	4 Інтернет-ресурси	Розкрити питання: 1. Психологічна характеристика студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості. 2. Суперечливості та кризи студентського віку. 3. Вищий навчальний заклад - один із провідних чинників соціалізації	3, 4 тиждень

				особистості студента як фахівця. 4. Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності. 5. Типологічні особливості сучасних студентів.	
5	Тема 3. Мотивація діяльності студента і викладача Психологічна структура діяльності: мета, мотив, дія, знання, вміння, навички. Закономірності формування навичок. Породження і корекція діяльності. Види і особливості діяльності студентів. Навчання як діяльність. Навчальні стилі: риси, обмеження, переваги. Визначення навчального стилю. Корекція навчального стилю. Механізми навчання. Види і особливості діяльності викладача вищої школи: у навчальному процесі, у науковому дослідженні, у вихованні студентів.	Лекція, 2 год.	1, 3	Опрацювати матеріали лекції	5 тиждень
6	Тема 4. Тренінг мотивації студентів до освітньої діяльності	Практичне заняття, 2 год	6, 7 Інтернет ресурси	Підготувати тренінг розвитку мотивації до освітньої діяльності для студентів своєї групи.	6 тиждень
7	Тема 5. Психологічні теорії, як основа сучасних методик викладання у ЗВО Основні психологічні теорії навчальних та розумових дій. Їх використання в процесі викладання навчальних дисциплін у ЗВО.	Лекція, 2 год.	2, 10	Опрацювати матеріали лекції	7 тиждень
8	Тема 6. Висвітлення проблематики психології вищої школи у фахових періодичних виданнях	Практичне заняття, 2 год. Презентація, дискусія.	1, 5, 6 Інтернет ресурси	Підготувати повідомлення про проблематику психології вищої школи у фахових періодичних виданнях.	8 тиждень

9	<p>Тема 7. Особистість студента і викладача Структура особистості та її розвиток. Спрямованість особистості студента (викладача) та результативність навчального процесу. Розвиток особистості студента під час навчання у ВНЗ. Вплив особистості викладача на навчально-виховний процес у вищій школі. Самосвідомість – «Я-концепція» та мотивація навчання студента в ВНЗ. Самооцінка та рівень домагань студентів, їхній вплив на ефективність навчання. Вибір життєвого стилю. Гендерні ролі та гендерні проблеми у вищій школі.</p>	Лекція, 2 год.	3, 4	Опрацювати матеріали лекції	9 тиждень
10	<p>Тема 8. Психологія студентської групи</p>	Семінарське заняття, 2 год. обговорення.	3, 4, 5 Інтернет-ресурси	Розкрити питання: 1. Психологічні особливості студентської групи та її структура. 2. Розвиток студентської групи, характеристика студентського колективу. 3. Міжособистісні стосунки у студентській групі. 4. Проблема керівництва та лідерства у групі, функції студентського лідера. 6. Психологічні особливості студентського самоврядування.	10 тиждень
11	<p>Тема 9. Індивідуальні особливості студента і його адаптація до навчання у ЗВО Темперамент і темп та ритм навчальної діяльності. Вплив темпераменту на пізнавальні здатності студента. Темперамент у адаптації студента до навчання у вищій школі. “Притирка” темпераментів студентів і викладачів.</p>	Лекція, 2 год.	3, 4, 10	Опрацювати матеріали лекції	10 тиждень

	Характер як система індивідуальних особливостей особистості. Акцентуації характеру та психічне здоров'я. Здібності – база для ефективного навчання. Загальні та спеціальні здібності та їхній розвиток в процесі одержання вищої освіти. Обдарованість, талант, геніальність.				
12	Тема 10. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача та студента	Семінарське заняття, 2 год. обговорення.	3, 4 Інтернет-ресурси	Розкрити питання: 1. Характеристика педагогічного спілкування як форми педагогічної взаємодії. 2. Психологічний аналіз педагогічної взаємодії викладача і студентів. 3. Характеристика педагогічних позицій викладача у спілкуванні зі студентами. 4. Протиріччя педагогічної взаємодії і бар'єри в педагогічному спілкуванні, їхні причини та шляхи регулювання. 5. Діалогічне спілкування як умова ефективної педагогічної взаємодії викладача і студентів.	12 тиждень
13	Тема 11. Пізнавальна діяльність студентів Сприймання навчального матеріалу студентами. Типи сприймання і здатність до вивчення відповідних дисциплін. Увага: властивості, види, механізми. Організація групової та індивідуальної уваги студентів в процесі навчання. Увага – запорука ефективного навчання.	Лекція, 2 год.	3, 4	Опрацювати матеріали лекції	13 тиждень

	Процеси і види пам'яті. Закономірності запам'ятовування, збереження, відтворення. Забування та боротьба з ним. Відтворення матеріалу на іспитах (заліках, контрольних роботах, колоквиумах тощо). Засоби та вправи для розвитку пам'яті. Мислення в навчальному процесі у вищій школі. Проблема розуміння.				
14	Тема 12. Тренінг запобігання та подолання протиріч та конфліктів у педагогічній взаємодії	Практичне заняття, 2 год	5, 6, 7 Інтернет ресурси	Підготувати тренінг із запобігання та подолання протиріч та конфліктів у педагогічній взаємодії для студентів своєї групи.	14 тиждень
15	Тема 13. Психологічні засади інтерактивного навчання Підхід, центрований на студенті. Психологічне забезпечення методик, що використовуються в інтерактивному навчанні. Вплив інтерактивного навчання на особистісну, пізнавальну та емоційну сферу особистості студента.	Лекція, 2 год.	5, 10	Опрацювати матеріали лекції	15 тиждень
16	Модульний контроль	2 год	1-10		16 тиждень